

YARGITAY KARARI

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinden:

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI**

ESAS NO : 2022/4732

KARAR NO : 2022/8689

MAHKEMESİ : Diyarbakır 3. İş Mahkemesi
TARİHİ : 08.05.2018
NUMARASI : 2017/1162-2018/389
DAVACI : İSMAİL AKGÜN ADINA VEKİLİ AVUKAT CANSU GÖKALP
DAVALI : BURAKSA PETROL İNŞAAT NAKLIYE TAAHHÜT TURİZM
SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ ADINA VEKİLİ
AVUKAT SÜLEYMAN DUMANLIDAĞ
DAVA TÜRÜ : ALACAK

Taraflar arasında İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili, davacının 01.10.2004 tarihinde işe başladığını, iş sözleşmesinin haksız feshedildiği 02.04.2010 tarihine kadar sondür olarak çalıştığını, davacının bir kısım işçilik alacaklarının tahsili için davalı aleyhine açtıkları dava sonucunda, Diyarbakır 3. İş Mahkemesinin 13.01.2014 tarihli ve 2013/236 Esas, 2014/219 Karar sayılı ilâmi davanın kısmen kabulüne karar verildiğini, hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacının 7.563,33 TL kıdem tazminatı alacağı bulunduğu tespit edildiğini, taleple bağlı kalmamak suretiyle 5.000,00 TL alacağın tahsiline karar verildiğini, fazlaya ilişkin haklarının saklı tutulduğunu beyan ederek bakiye 2.563,33 TL kıdem tazminatı alacağının 02.04.2010 tarihinden itibaren bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faizi ile birlikte tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; kesin hüküm itirazında bulduklarını, davacının daha önce açtığı davada 5.000,00 TL kıdem tazminatı alacağının kabulüne karar verildiğini ve diğer tüm taleplerinin reddedildiğini, ayrıca davacının ilk davada fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmadığını, davasını ıslah etmesine rağmen kıdem tazminatı alacağını ıslah etmediğini, ıslah dilekçesinde fazlaya ilişkin hakkını saklı tutmayan tarafın dava açamayacağını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...
Davacı taraf daha önceden mahkememizin 2013/236 esas sayılı dava dosyasıyla davalı işverene karşı açmış olduğu tazminat ve bir kısım işçilik alacaklarına ilişkin davanın kabulüne karar verilmiş, verilen karar yargıtayın bilirkişi raporlarındaki işçilik alacaklarına

yönelik hesaplama hataları nedeniyle bozulmuş, bozma sonrası bu kez mahkememizin 2016/844 esas sayılı dosyasıyla yeniden işleme alınmıştır. İlgili dosya incelenmiş, bozmanın sadece fazla mesai alacakları bakımından yapıldığı ve davaya sadece bu kısım yönünden devam edildiği, kıdem tazminatı bakımından verilen ilk hükmün kesinleşmiş olduğu anlaşılmıştır. Davacı tarafın ilk yargılama sırasında kıdem tazminatı alacağı talebini ıslah etme hakkı varken ıslah etmediği görülmektedir.

Davacının kıdem tazminatı alacağıının bozma öncesi verilen ve yargıtayca onanan ilamla kesinleştiği, davacının kıdem tazminatı talebini yinelediği anlaşılacakla, hakkında kesin hükme varılmış dava konusu hakkında yeniden bir karar varılması mümkün olmamakla, davanın reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur.
..." gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca, kanun yararına temyize konu davada davacının ilk davada tespit edilen toplam 7.563,33 TL alacaktan bakiye 2.563,00 TL'nin tahsiline karar verilmesini talep ettiği, Mahkemece kesin hüküm nedeniyle davanın reddine karar verilmiş ise de yapılan incelemede, davacının 5.000,00 TL kıdem tazminatı alacağı ile birlikte diğer işçilik alacakları hakkında fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmak suretiyle davalı aleyhine açtığı 13.10.2011 tarihli ilk dava sonucunda Diyarbakır 3. İş Mahkemesinin 13.01.2014 tarihli ve 2013/236 Esas, 2014/219 Karar sayılı ilâmında taleple bağlı kalınarak 5.000,00 TL kıdem tazminatının kabulüne karar verildiği, söz konusu davada tespit edilen kıdem tazminatı bedelinin toplam 7.563,33 TL olduğu, yapılan temyiz incelemesi üzerine Yargıtay (Kapatılan) 7. Hukuk Dairesinin 23.03.2016 tarihli ve 2015/6446 Esas, 2016/6879 Karar sayılı kararı ile sadece fazla çalışma alacağına ilişkin bozma kararı verildiği, kıdem tazminatı yönünden verilen kararın kesinleştiği, Mahkemece fazlaya ilişkin hakların saklı tutulduğu ilk davada tespit edilen miktara göre bakiye 2.563,33 TL kıdem tazminatı alacağıının kesin hüküm oluşturmadığı dikkate alınarak davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken reddine karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğu gerekçesiyle Diyarbakır 3. İş Mahkemesinin anılan kararının kanun yararına temyizen incelenmesi talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, ek dava olarak açılan davada verilen kesin hüküm sebebiyle ret kararının yürürlükteki hukuka aykırı olup olmadığına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6100 sayılı Kanun'un "Kısmi dava" kenar başlıklı 109 uncu maddesi şöyledir:

" (1) Talep konusunun niteliği itibarıyla bölünebilir olduğu durumlarda, sadece bir kısmı da dava yoluyla ileri sürülebilir.

(2) (Mülga: 1/4/2015-6644/4 md.)

(3) Dava açılırken, talep konusunun kalan kısmından açıkça feragat edilmiş olması hâli dışında, kısmi dava açılması, talep konusunun geri kalan kısmından feragat edildiği anlamına gelmez."

3. Değerlendirme

1. Kanun yararına temyize konu uyuşmazlıkta davacı, fazlaya ilişkin haklarını saklı tuttuğu ilk davada kıdem tazminatı alacağına tamamının 7.563,33 TL olarak belirlendiğini, bu alacağın 5.000TL'lik kısmının hüküm altına alındığını ileri sürerek bakiye 2.563,33 TL alacağının tahsilini istemiş; Mahkemece davacının ilk yargılama sırasında kıdem tazminatı alacağı talebini islah etme hakkı varken islah etmediği, kıdem tazminatı alacağının bozma öncesi verilen ve Yargıtayca onanan ilâmla kesinleştiği, hakkında kesin hükme varılmış dava konusu hakkında yeniden bir karar verilemeyeceği gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir.

2. Davacının açtığı ilk davada Diyarbakır 3. İş Mahkemesinin 13.01.2014 tarihli ve 2013/236 Esas, 2014/219 Karar sayılı ilâmında taleple bağlı kalmarak 5.000,00 TL kıdem tazminatının kabulüne karar verildiği, bu kararın Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 23.03.2016 tarihli ve 2015/6446 Esas, 2016/6879 Karar sayılı kararı ile kıdem tazminatı dışındaki talepler yönünden bozulduğu, Mahkemece yeniden yapılan yargılama sonucunda 25.06.2019 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verildiği, kıdem tazminatının bozma kararı öncesinde olduğu gibi 5.000,00 TL olarak hüküm altına alındığı anlaşılmaktadır. Son hüküm Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 17.10.2019 tarihli ve 2019/7169 Esas ve 2019/19432 Karar sayılı kararı ile onanarak kesinleşmiştir.

3. Bu açıklamalara göre davacının ilk davayı kısmi dava açtığı olarak açtığı açıktır. Bir alacak hakkında daha fazla bir miktar için tam dava açma imkânı bulunmasına rağmen, alacağın bir kesimi için açılan davaya kısmi dava denir.

4. Her dava, kural olarak tespit ve eda olmak üzere iki kısımdan oluşur. Davanın kısmi nitelikte olması hâlinde önceden açılan davada kesinleşen ilâmın tespit kısmı, kalan kısım hakkında açılan ikinci davanın tespit kısmı için kesin hüküm oluşturur ve kuşkusuz bağlayıcıdır. İkinci davaya bakan mahkeme, kısmi davanın davalının sorumluluğuna ilişkin bu tespit bölümüyle bağlıdır. Burada davalının haksızlığı olgusu artık tartışılmaz hâle gelmiştir. Zira kesin hüküm bulunan bir konuda mahkemenin bu yönün doğruluğunu yeniden araştırma ve inceleme konusu yapmasına hukuken olanak bulunmamaktadır. Bu yön kamu düzenine ilişkin olup mahkemeler ve Yargıtayca resen göz önünde tutulmalıdır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10.06.2020 tarihli ve 2017/19-927 E., 2020/382 K. sayılı kararı).

5. Somut olayda ilk davada kıdem tazminatı alacağının tamamı 7.563,33 TL olarak belirlenmiş ve bu karar Yargıtay incelemesinden geçerek kesinleşmiştir. Mahkemece ilk davada 5.000,00 TL kıdem tazminatının kesinleştiği gerekçesiyle davanın kesin hüküm sebebiyle reddine karar verilmiş ise de kısmi davada kesinleşen tespit hükmü 7.563,33 TL kıdem tazminatına ilişkindir. Mahkemece kısmi davadaki tespit hükmünün kesinleştiği ve davacının kesinleşen tespit hükmüne göre kalan kıdem tazminatı alacağını talep edebileceği gözetilmeden hatalı hukuki değerlendirme ile karar verilmesi yerinde görülmemiştir.

6. Belirtilmesi gereken bir diğer husus ise kısmi davada davacının, tespit edilen alacağın tamamının tahsili için ıslah işlemleri yapmak veya ek dava açmak yahut hiçbir yola başvurmadan sadece tespit hükmü ile yetinmek konusunda seçim hakkına sahip olduğudur. Kısmi davada önemli olan alacağının tamamının tespitine karar verilmiş olmasıdır. Hâl böyle olunca Mahkemece davacının ilk davada ıslah yoluna başvurmak imkânı varken alacağını ıslah etmediği sonucuna varılması da yürürlükteki hukuka aykırıdır.

7. Kanun yararına temyiz isteminin yukarıda açıklanan sebeplerle kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen kararın kanun yararına bozulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

05.07.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.